

PEFC DK 001-2

PEFC Danmarks **Skovstandard**

Marts 2007, med tilføjelser oktober 2007

Indholdsfortegnelse:

1. INDLEDNING	1
2. ANVENDELSESOMRÅDE:	1
3. REFERENCER.....	2
4. DEFINITIONER	2
5. SKOVEJERENS ANSVAR VED CERTIFICERING	2
6. GENERELLE RETNINGSLINIER FOR SKOVDRIFTEN	2
7. KRITERIER OG INDIKATORER FOR BÆREDYGTIG SKOVDRIFT	4
8. KRAV TIL PLANLÆGNING OG REGISTRERINGER	9
BILAG 1 - RELEVANT DANSK LOVGIVNING.....	11

1. Indledning

Denne standard er en del af det danske PEFC certificeringssystem for bæredygtig skovdrift (i det følgende benævnt "den danske ordning").

Standarden fastlægger den danske ordnings kriterier for bæredygtig skovdrift og krav til planlægning og registrering og er normativ for alle skovejere, der ønsker deres skov certificeret under den danske ordning.

Standarden er udviklet af PEFC Danmark til brug ved certificering af danske skove udført af uafhængige certificeringsorganer. PEFC Danmarks skovstandard bygger på de danske operationelle retningslinier for bæredygtig skovdrift på ejendomsniveau fra april 2001, samt erfaringer opnået de første 5 år, standarden har været gældende i Danmark. De operationelle retningslinier er den danske udmøntning af de paneuropæiske operationelle retningslinier for bæredygtig skovdrift.

PEFC Danmarks skovstandard er godkendt af PEFC Danmarks bestyrelse 29. april 2002 og af PEFC Council 15. oktober 2002. Skovstandarden er revideret som led i den 5-årige revision af hele den danske PEFC ordning og godkendt af PEFC Danmarks bestyrelse d. 14. marts 2007 med tilføjelser godkendt 18. oktober 2007.

Nedenstående grundlæggende principper er taget i betragtning ved udarbejdelsen og revisionen af standarden:

1. Målet med PEFC-certificering af skove og af sporbarhed af træets vej fra skoven til forbrugeren er at fremme bæredygtig forvaltning af skovene.
2. PEFC er en certificeringsordning for et enkelt tema; ordningens oprindelseserklæring vedrører udelukkende bæredygtig forvaltning af skovene og træets eller fiberens vej fra skov til forbruger.
3. PEFC Danmarks skovstandard søger at dække alle typer og størrelser af skovejendomme

2. Anvendelsesområde:

Denne standard definerer kriterier og dokumentationskrav for certificering af bæredygtig skovdrift under det danske PEFC certificeringssystem for bæredygtig skovdrift.

Skovejere kan enten ansøge om individuel certificering af deres skove eller certificering gennem en paraplyorganisation (gruppecertificering).

Standardens kriterier er gældende for følgende arealtyper:

- fredskovspligtige skovarealer
- andre skovbevoksede arealer
- ubevoksede naturarealer, der udgør en integreret del af skoven eller skovejendommen

Standardens kriterier er IKKE gældende for følgende arealtyper:

- landbrugsjord i omdrift
- haver og gårdspladser tilhørende ejendommen

Som udgangspunkt bør hele det certificerbare areal på en ejendom indgå i certificeringen. Ejeren kan vælge at opdele sin ejendom i forvaltningsenheder, hvoraf kun en del indgår i certificeringen. Ejendommens sammenhængende skovbevoksede arealer kan ikke opdeles i forskellige forvaltningsenheder og skal certificeres samlet. Afgrænsningen skal tydeligt fremgå af kort. Vælger en ejer kun at lade dele af sit certificerbare areal certificere stilles yderligere krav til dokumentation for sporbarhed.

Standarden skal implementeres på den enkelte skovejendom ved:

- individuel certificering af skovejendommen, eller
- gruppecertificering under en paraplyorganisation

Kravene til certificering af paraplyorganisationer er beskrevet i "PEFC Danmarks retningslinier for certificering af paraplyorganisationer – PEFC DK 003-3".

3. Referencer

Den danske skovstandard er baseret på:

- De 6 Helsinki-kriterier, Resolution H1. www.mcpfe.org/resolutions/helsinki
- Lissabon-resolutionen (L2): Paneuropæiske kriterier, indikatorer og operationelle retningslinier for bæredygtigt skovbrug inklusiv bilag 1: Paneuropæiske kriterier og indikatorer for bæredygtigt skovbrug og bilag 2: Paneuropæiske operationelle retningslinier for bæredygtigt skovdrift. www.mcpfe.org/resolutions/lisbon
- De danske operationelle retningslinier for bæredygtig skovdrift. Retningslinierne findes i det nationale skovprogram fra 2002. www.sns.dk/skov/dns/
- ILO kernekonventioner (ILO konvention 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138, 182) www.ilo.org
- Praktiske erfaringer opnået gennem de første 5 år, standarden har været gældende i Danmark

4. Definitioner

Til brug for denne standard anvendes definitioner givet i "Ordlister og definitioner for det danske PEFC certificeringssystem for bæredygtig skovdrift – PEFC DK 007-1".

5. Skovejerens ansvar ved certificering

Certificering af skovdriften bekræftes med en aftale mellem skovejeren og certificeringsorganet /paraplyorganisationen med en gyldighed på mindst 1 år og maksimalt 5 år.

Skovejeren forpligter sig ved aftalen til at acceptere og overholde følgende:

- 1) PEFC Danmarks skovstandard
- 2) Relevante love og bestemmelser som regulerer skovdriften i Danmark. Minimumsliste over relevant lovgivning findes i bilag 1
- 3) Kontrol gennem tredjepartsaudit fra et certificeringsorgan

6. Generelle retningslinier for skovdriften

Som nævnt i ovenstående afsnit 1 bygger PEFC Danmarks skovstandard på de danske 'operationelle retningslinier for bæredygtig skovdrift på ejendomsniveau'.

Retningsliniernes enkelte krav til skovdriften er indholdsmæssigt fastholdt, men er i vidt omfang modificeret eller omformuleret – dels under indtryk af de første 5 års erfaringer, dels med henblik på mere konsistens og øget læsbarhed. De er desuden omgrupperet og nummereret, så de passer ind i under de 6 overordnede Helsinki-kriterier.

Nedenstående forord til de oprindelige retningslinier er bibeholdt som en integreret del af PEFC Danmarks skovstandard og må læses som en generel hensigtserklæring og en ramme for driften - overordnet i forhold til de enkelte konkrete kriterier.

"Retningslinierne for bæredygtig skovdrift bygger på principperne for naturnær skovdrift, hvis primære mål er at sikre en bæredygtig vedproduktion gennem valg af lokalitetstilpassede træarter og gennem driftsformer, der udnytter skovens naturlige processer. Herved understøttes vedligeholdelse og forbedring af skovklima og jordbund og dermed naturlig foryngelsespotentialer og produktionsevne. En skov i naturnær drift vil typisk bestå af en blanding af mange træarter i forskellige aldre.

Disse skove formodes i mange tilfælde at være mere stabile overfor f.eks. storm, klimaændringer og en række artsspecifikke skadevoldere. Skovdriften vil efter alt at dømmes i højere grad tage hensyn til flora og fauna end de traditionelt dyrkede skove, hvor de fleste bevoksninger er karakteriseret ved én træart/én alder.

De danske skove er for hovedpartens vedkommende opbygget som kulturskove, der i stor udstrækning består af ensaldrende og plantede bevoksninger. Dette betyder, at der vil være en omstillingsfase over en længere årrække, inden man kan tilnærme sig eller opnå en mere naturnær skovdrift i alle skove.

Det forventes, at en mere naturnær dyrkning vil bidrage til sikring af biodiversiteten i produktionsskovene, fordi skovøkosystemet herved får større lighed med det økosystem, som skovenes biodiversitet naturligt har tilpasset sig. Tilsvarende forventes det, at naturnært dyrkede skove er mere fleksible og robuste i det lange løb overfor skiftende udnyttelses- og plejeintensitet fra menneskets side.

Endelig vil naturnær skovdrift skabe et attraktivt og kontinuert skovbillede og dermed også styrke skovenes sociale funktioner f.eks. deres anvendelse til friluftsliv og naturformidling.

Det er dog klart, at selv den "naturvenlige" naturnære skovdrift - i sin klassiske udformning ikke kan stå alene, men bør suppleres med en række specielle tiltag til målrettet fremme af bæredygtighedens økonomiske, økologiske og sociale elementer.

Den økonomiske bæredygtighed på bedriftsniveau er en arbejdsforudsætning for udarbejdelsen af disse operationelle retningslinier. Naturnær skovdrift har således et klart økonomisk sigte, og det er også i omstillingsfasen til naturnær drift helt afgørende at holde sig driftsøkonomien for øje, hvilket medfører, at konvertering først bør sættes ind, når det er dyrkningsteknisk muligt og økonomisk fordelagtigt.

Det anbefales derfor, at konvertering først indledes ved optimal omdriftsalder eller i forbindelse med tvangshugst af eksisterende bevoksninger. Det vil derfor - afhængig af hvor naturnær den aktuelle bevoksningsstruktur er i udgangspunktet - tage en eller flere trægenerationer før en fuld transformering af skoven til naturnære strukturer har fundet sted. Tilsvarende vil det tage lang tid før de forventede økologiske effekter fuldt slår igennem.

Netop forventningen om mulighederne for etablering og drift af naturnære og stabile blandingsbevoksninger med økonomisk bæredygtig kvalitetsproduktion af træ, er en meget væsentlig forudsætning for skovbrugserhvervets omstilling i retning mod naturnær skovdrift efter nærværende retningslinier. En dokumentation af muligheder og potentiale forudsætter en væsentlig forsknings- og oplysningsaktivitet.

Naturnær skovdrift vil i høj grad være præget af blandingskov. De danske erfaringer med blandet skov er generelt ikke positive, og dette kan derfor volde vanskeligheder. Det gælder især i en omstillingsfase, hvor blandingsbevoksninger skal etableres kunstigt efter f.eks. stormfald eller renafdrift. Her vil der være behov for nøje at overveje samspillet mellem arterne og den kommende bevoksnings samlede stabilitet. Med tiden vil blandingsbevoksninger opstå naturligt ved succession. Dette må forventes at lede til mere stabile strukturer, et blandet aldersspektrum og et bedre samspil mellem forskellige arter i forskellige aldre.

Naturnær drift kan være vanskelig at realisere på nogle jordtyper og i visse klimatiske udsatte egne. Også under disse forhold skal skovdriften dog bygge på en understøttelse af de naturlige, biologiske processer bl.a. gennem anvendelse af stabile træarter med selvfornyelsespotentiale og mere naturnære driftsformer.

Det økologiske element skal specielt styrkes ved udlæg af urørte bevoksninger eller skove, sikring af nøglebiotoper, genskabelse af "naturlige" vådområder samt bevarelse af træer til henfald og død i produktionsskoven.

Det sociale element indebærer bl.a. sikring af kulturmiljøet (fortidsminder, gamle driftsformer mv.), gode arbejdsforhold og gode muligheder for friluftslivet. Det er veldokumenteret, at skovene er en vigtig ramme for befolkningens friluftsliv og således udgør et væsentligt velfærdsgode i det danske samfund. Denne funktion skal styrkes gennem gode adgangsforhold til skovene, bl.a. ved anlæg og vedligehold af veje og stier, etablering af friluftsfaciliteter og områder til mere intensive friluftaktiviteter.

Endelig tilgodeses det økonomiske element særligt ved muligheden for at anvende dele af arealerne til andre driftsformer end den naturnære."

7. Kriterier og indikatorer for bæredygtig skovdrift

De følgende kriterier udgøres af de danske operationelle retningslinier for bæredygtig skovdrift på ejendomsniveau fra april 2001, dog revideret ud fra erfaringer opnået gennem de første 5 år standarden har været gældende i Danmark. Kriterierne er inddelt i 5 grupper:

1. Skovens foryngelse
2. Skovens struktur
3. Skovens drift – vedproduktion og traditionelle driftstiltag
4. Skovens drift – naturbeskyttelse, vildt, friluftsliv, kulturhistorie og andre interesser
5. Skovens socialøkonomiske funktioner og forhold

Strukturen af kriterierne er bygget op således:

X. – er den overordnede gruppering af kriterierne.

X.1 – er kriterierne for bæredygtig skovdrift defineret af PEFC Danmark.

I X.1.1 – er indikator og/eller verifikator hørende til det ovenstående kriterium.

1. Skovens foryngelse

- 1.1. Der skal anvendes selv- og/eller naturforyngelse, hvor arter og provenienser er tilpasset til lokaliteten og det er teknisk og økonomisk forsvarligt.
 - I 1.1.1. Vurdering af anvendelsen af selv- og naturforyngelse vha. kulturregistreringerne.
- 1.2. Hvor lokal erfaring og lokalitetsforholdene tilsiger et arts- og/eller et provenienskifte henholdsvis en artsberigelse, kan der gennemføres plantning henholdsvis såning.
 - I 1.2.1. Vurdering af kulturregistreringerne.
- 1.3. Skov med selvforyngelsesmulighed forynges i princippet uden brug af renafdrifter. Hvor renafdrifter fortsat finder sted, skal de negative effekter minimeres f.eks. ved at fastholde naturlig opvækst på arealet. Størrelsen på renafdrifter må kun undtagelsesvist overstige 2 ha.
 - I 1.3.1. Stikprøvekontrol af renafdrifter
 - I 1.3.2. Vurdering af kulturregistreringerne
- 1.4. Jordbearbejdning skal begrænses. Dog kan punkt og stribevise, overfladiske jordbehandlinger, der tilstræber at efterligne naturens egne (vildsvin, rodvælttere mv) metoder, anvendes. Andre jordbearbejdningsformer må kun anvendes, hvor det er et formålstjenstligt skridt i omstillingsfasen og der skal være anført en begrundelse for metodevalget.
 - I 1.4.1. Opgørelse af andel jordbearbejdede arealer med angivelse af metode jf. kulturregistreringerne.
 - I 1.4.2. Vurdering af begrundelser for evt. andet metodevalg
- 1.5. Anvendelsen af hjemmehørende arter og lokalt tilpassede provenienser skal fastholdes eller fremmes. Der skal tilstræbes en andel på minimum 20% og 50% hjemmehørende træarter på hhv. magre og gode jorder.
 - I 1.5.1. Stigende anvendelse - op til 20 % på magre jorde og op til 50% på gode jorde - af hjemmehørende arter.
 - I 1.5.2. Vurdering af kulturregistreringerne.
- 1.6. Ikke-hjemmehørende træarter må kun anvendes, hvor de ikke truer skovens registrerede naturværdier og er lokalitetstilpassede.
 - I 1.6.1. Vurdering af kulturregistreringerne.
 - I 1.6.2. Registrering af naturværdier er gennemført og anvendes i planlægningen
- 1.7. Der må ikke anvendes genmodificeret plantemateriale ved foryngelse af skoven
 - I 1.7.1. Vurdering af kulturregistreringerne.

2. Skovens struktur

- 2.1. Det vedvarende skovdække, og dermed skovklimaet, skal sikres og forbedres gennem:
- anvendelse af foryngelsesformer der kan sikre et vedvarende skovdække
 - fastholdelse af tilstrækkelig vedmasse
 - sikring af en balance mellem hugst og tilvækst på lang sigt og
 - reduceret brug af renafrifter.
- Dette er ikke til hinder for inden for skovlovens bestemmelser og dispensationsmuligheder at etablere og drive åbne naturarealer, arealer med stævningsdrift, skovgræsning og med intensive driftsformer (juletræer og pyntegrøn i kort omdrift) samt anden særlig drift.
- I 2.1.1. Brugen af renafrifter reduceres løbende.
I 2.1.2. Vurdering af udviklingen i skovens kulturmetoder vha. kulturregistreringerne.
I 2.1.3. Hugsten må ikke overstige tilvæksten på lang sigt
- 2.2. Naturlige successionsforløb og blandingsbevoksninger, herunder opvækst af ledsagearter skal fremmes. Der skal opbygges en struktur i skoven, så den består af forskellige træarter i forskellige aldre. Lokaltetsvariation skal udnyttes til at sikre et varieret valg af træart. Skovplejen skal understøtte denne udvikling.
- I 2.2.1. Øgning af andel af areal med blandingsskov vurderet på baggrund af kulturmetoden j.f. kulturregistreringerne og den konkrete bevoksningspleje.
I 2.2.2. Vurdering af træarts- og aldersklassefordeling vha. bevoksningslisten.
I 2.2.3. Vurdering af om træartsvalget er afstemt med evt. eksisterende jordbundskortlægning – Forstlig lokalitets kortlægning eller andre jordbundsundersøgelser.
- 2.3. Der efterlades successivt min. 3-5 træer svarende til min. 10 m³ ved på roden pr. ha i produktionsskoven til naturlig henfald og død (redetræer og dødt ved).
- I 2.3.1. Der er efterladt min. 3-5 træer eller min. 10 m³ ved på roden pr. ha i produktionsskoven til naturlig henfald og død
- 2.4. Der skal inden for en 10-årig periode som minimum udlægges 5% af ejendommens samlede skovbevoksede areal til urørt skov. Der skal inden for certifikatets første gyldighedsperiode være en positiv udvikling i andel af arealet som er udlagt som urørt, med mindre der allerede er udlagt 5%. Urørt skov skal fortrinsvis udlægges, hvor:
- bevaring af enestående biologiske værdier forudsætter at skoven lades urørt
 - hvor urørt skov mest hensigtsmæssig understøtter netværk (f.eks. korridorer) i landskabet og
 - hvor det i øvrigt ud fra en økologisk og økonomisk afvejning findes hensigtsmæssigt.
- Arealer der en gang er udlagt som urørt skov, kan ikke erstattes af anden driftsform. På stærkt nåletræsdominerede ejendomme (mere end 90 % nål) kan de 5% opnås over en længere tidshorisont end 10 år. Der skal for sådanne ejendomme inden for certifikatets første gyldighedsperiode foreligge en plan for udlæggelsen af urørt skov.
- I 2.4.1. Areal med urørt skov er stigende op til 5% inden for en 10 års periode fra udstedelse af certifikat første gang.
I 2.4.2. Der kan i den første gyldighedsperiode for certifikatet konstateres en positiv udvikling i andel af arealet som er udlagt som urørt, med mindre der allerede er udlagt 5%.
- 2.5. Naturnære og stabile skovbryn med højt indhold af hjemmehørende arter skal bevares. Hvor der ikke findes naturnære og stabile skovbryn med højt indhold af hjemmehørende arter, skal disse udvikles i takt med konverteringen af skoven.
- I 2.5.1. De indre og ydre bryn er bevaret og der tages hensyn til dem i driften.
I 2.5.2. Etablering af skovbryn finder sted langs ydre og indre randzoner.
- 2.6. Ved arronderingstilplantning skal karakteristiske gamle træer i det oprindelige bryn bevares.
- I 2.6.1. Gamle træer i oprindeligt bryn er bevaret ved arronderingstilplantning.

3. Skovens drift – vedproduktion og traditionelle driftstiltag

- 3.1. Driften skal fremme produktionen af produkter, som er efterspurgt af markedet, og som egner sig til de specifikke skovdyrkningsmæssige betingelser. Hvor det er muligt skal kvalitetstræ være en del af produktionen.
 - I 3.1.1. Vurdering af træarts- og aldersklassefordelingen.
- 3.2. Der skal anvendes hugst-, transport- og foryngelsesteknikker, der skåner lokaliteten og bevoksningen. Spild af olie under skovdriftsaktiviteter og vilkårlig deponering af affald på skovarealer skal altid undgås. Der arbejdes mod at opnå og sikre en gunstig jordbundstilstand med henblik på naturlig foryngelse.
 - I 3.2.1. Opgørelse af andel jordbearbejdede arealer med angivelse af metode jf. kulturregistreringerne.
 - I 3.2.2. Vurdering af anvendte hugst-, transport- og foryngelsesteknikker.
- 3.3. Der udlægges permanente kørespor i skoven i takt med skovningsaktivitet og i den enkelte bevoksning
 - I 3.3.1. Anvendelsen af kørespor vurderes.
- 3.4. Der skal løbende ske en nedbringelse af det gødskede areal og en total udfasning af dette på lang sigt. Gødsning uden for de intensivt drevne skovbevoksede arealer må alene forekomme, hvor der ikke er særlige hensyn knyttet til arealets næringsfattige tilstand og da kun i forbindelse med kulturreablering eller hvor jorden historisk set er forringet på grund af overudnyttelse. Der skal tages hensyn til (indregnes) det bidrag, som tilføres fra omgivelserne.
 - I 3.4.1. Vurdering af gødningsforbruget på ejendommen foretages på baggrund af gødningsplanen.
- 3.5. Udtag af næringsstoffer ved hugst skal ske under hensyntagen til jordens ydeevne (forvitring), og der kan tilføres næringsstoffer svarende til den mængde, der bortføres med biomasse, og som tabes ved udvaskning. Der skal tages hensyn til (indregnes) det bidrag, som tilføres fra omgivelserne.
- 3.6. Dyrkningssystemer, der er afhængige af løbende tilførsel af pesticider og rodenticider, skal udvikles og tilpasses gennem omstillingsfasen, således at denne tilførsel kan udfases på lang sigt.
 - I 3.6.1. Vurdering af pesticidforbruget på ejendommen foretages på baggrund af sprøjteplanen.
- 3.7. Brandbeskyttelsesplaner anbefales, og der bør anlægges brandbælter på udsatte steder.
 - I 3.7.1. Der foreligger plan for brandbeskyttelse, hvor det er relevant
- 3.8. På mindre dele af skovarealet kan der anvendes intensive driftsformer, som f.eks. dyrkning af juletræer og pyntegrønt og vildtagre. Placering og drift af disse arealer udvikles i natur- og miljøvenlig retning. Det drejer sig om en minimal og miljøforsvarlig brug af pesticider og kompensationsgødsning. Denne produktion vil ikke kunne anses for naturnær og produkter herfra kan ikke sælges som PEFC certificerede. Det samlede areal med juletræer og pyntegrønt i kort omdrift må ikke overstige 10 % af det skovbevoksede areal.
 - I 3.8.1. Vurdering på baggrund af gødningsplanen af, om forbruget af gødning på de intensive arealer er minimeret.
 - I 3.8.2. Vurdering på baggrund af sprøjteplanen af, om forbruget af pesticider på de intensivt drevne arealer er minimeret.
 - I 3.8.3. Areal med intensiv produktion overstiger ikke 10% af det samlede skovbevoksede areal.

4. Skovens drift – naturbeskyttelse, vildt, friluftsliv, kulturhistorie og andre interesser

- 4.1. Sjældne, naturligt hjemmehørende arter skal beskyttes eller fremmes.
 - I 4.1.1. Registreringer af naturbeskyttelses lovens §3-områder, c og andre naturværdier er gennemført, og der tages hensyn hertil i driften.
- 4.2. I forbindelse med planlægning og udførelse af opgaver i skoven skal der tages hensyn til de registrerede naturværdier.
 - I 4.2.1. Registreringer af naturværdier er gennemført og anvendes i planlægningen
- 4.3. Hegning i skoven skal ske på en måde, der ikke lukker for faunavandring. Hegn skal nedtages efter endt brug.
 - I 4.3.1. Vurdering af hegningspraksis.
- 4.4. Vildtforvaltningen skal udføres, så flersidigheden i skovdriften sikres, herunder det lokalitetstilpassede træartsvalg samt mulighederne for selv- og naturforyngelse.
 - I 4.4.1. Vurdering af vildttrykkets påvirkning af foryngelsesmulighederne.
- 4.5. Vildtagre skal fortrinsvis placeres på agerjord. Hvor særlige vildtforvaltningsmæssige grunde taler for det, kan vildtagre anlægges på læggepladser, i brandlinier eller tilsvarende småarealer. Vildtagre skal opgøres som en del af det intensivt drevne areal.
 - I 4.5.1. Vurdering af placering af vildtagre
- 4.6. Stævningssskove og andre arealer med gamle driftsformer af væsentlig kulturhistorisk, biologisk eller landskabelig værdi skal fortsat drives efter de gamle principper. Til gamle driftsformer hører: stævningssskov, græsningsskov, egekrat, skoveng og plukhugst.
 - I 4.6.1. Arealer med stævningssskove og andre gamle driftsformer drives efter de gamle principper.
- 4.7. Søer, vandløb, moser, heder, strandenge eller strandsumpe, ferske enge og overdrev, der hører til skoven og som er ændret gennem dræning eller andre indgreb, skal tilstræbes tilbageført under hensyntagen til de økonomiske konsekvenser, herunder bevoksningernes stabilitet.
- 4.8. Der skal tages hensyn til fortidsminder og kulturhistoriske spor i driften og det skal sikres, at disse bevares.
 - I 4.8.1. Registreringer af kulturspor og fortidsminder er gennemført og anvendt i planlægningen.
- 4.9. Mulighederne for friluftsliv og naturoplevelser i skoven skal sikres og forbedres, bl.a. ved gode adgangsforhold, herunder opretholdelse og evt. etablering af veje og stier, friholdelse af udsigtspunkter for opvækst og evt. udpegning af områder til intensivt friluftsliv.
 - I 4.9.1. Registreringer af skovens adgangsforhold, eksisterende veje og større stier samt særlige anlæg for friluftslivet er gennemført.
 - I 4.9.2. Ved omlægning af skovens infrastruktur tages der hensyn til friluftslivet.
- 4.10. Belastende friluftaktiviteter må reguleres for at beskytte særligt sårbare områder.
 - I 4.10.1. Registrering af naturværdier er gennemført og der er taget hensyn hertil i planlægningen af belastende friluftaktiviteter.

5. Skovens socialøkonomiske funktioner og forhold.

- 5.1. Skovens ejer og ansatte skal have den bedst mulige viden med henblik på at fremme bæredygtig skovdrift. Et middel hertil er registrering af:
- arealets benyttelse (såvel produktion som friluftsliv)
 - offentlige reguleringer (fredninger o. lign.)
 - naturværdier
 - fortidsminder m.v.
- I 5.1.1. Registreringer af tinglyste fredninger, §3 områder, kulturspor og fortidsminder, samt naturværdier er gennemført.
- I 5.1.2. Ansatte og entreprenører er instrueret i skovstandarden, og denne er udmøntet på ejendommen.
- I 5.1.3. Dokumentation for gennemført efteruddannelse af relevans for skovstandarden.
- 5.2. Skovens landskabelige funktioner skal løbende sikres og forbedres.
- I 5.2.1. Der er taget hensyn til skovens landskabelige funktioner i planlægningen.
- 5.3. Skovbruget – ejer og medarbejdere - skal være villige til at indgå i dialog med lokalsamfundet bl.a. med henblik på en god udnyttelse af viden om skovens natur- og kulturhistorie.
- I 5.3.1. Registrering af afholdte arrangementer, ekskursioner, møder, henvendelse fra brugere m.v.
- 5.4. Skovejeren skal overvåge og føre tilsyn med skovdriften og herunder sikre, at de ansatte inkl. entreprenører varetager deres arbejdsopgaver sikkert og kvalificeret samt overholder de gældende retningslinier for skovdriften samt lovgivningen.
- I 5.4.1. Der foreligger plan for uddannelse og / eller information af ansatte og entreprenører i forhold til gennemførelse af en bæredygtig skovdrift – for maskinførere bør indholdet svare til Skovskolens certifikatuddannelse for maskinfører i naturnær skovdrift
- 5.5. Alle kollektive aftaler skal respekteres og skovdriften skal foregå i respekt for ILO-konventionerne om arbejdstagerrettigheder og arbejdsmiljø.
- ILO's kerne konventioner:
- 29 om afskaffelse af tvangsarbejde
 - 87 om foreningsfrihed og retten til at organisere sig
 - 98 om retten til at organiserer sig og føre kollektive forhandlinger
 - 100 om lige løn til mandlige og kvindelige arbejdere for arbejde af samme værdi
 - 105 om afskaffelse af tvangsarbejde
 - 111 om forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv
 - 138 om børnearbejde
 - 182 om omgående indsats til afskaffelse af de værste former for børnearbejde
- Samtlige ILO konventioner er ratificeret i Danmark
- I 5.5.1. Alle kollektive aftaler er overholdt
- I 5.5.2. Skovdriften foregår i respekt for ILO konventionerne 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138, 182.

8. Krav til planlægning og registreringer

Ejendommen skal udforme og vedligeholde et skovplanlægningssystem, som beskrevet herunder:

1. Skovejeren skal fastsætte en politik og en målsætning for den bæredygtige skovdrift, der er i overensstemmelse med nærværende standard.

Målsætningen skal indeholde:

- en overordnet målsætning for skovejendommen
- alle væsentlige delmål og politikker for skovdriften

2. Skovejeren skal sikre, at relevante dele af politik og målsætning er kendt af medarbejdere og entreprenører.
3. Skovejendommens skriftlige dokumentation skal være tilgængelig for det certificeringsfirma som skal foretage auditten. Dokumentationen kan enten være i form af et IT baseret planlægningssystem, en eksisterende driftsplan, en grøn driftsplan eller lignende. Den skriftlige dokumentation skal omfatte følgende:

3.1. Målsætning og politik for skovdriften.

3.2. Beskrevne fremgangsmåder for styring af alle dokumenter og registreringer, som kræves efter denne standard, således at:

- a) de kan genfindes
- b) de periodevis bliver gennemgået og om nødvendigt opdateret af en dertil udpeget medarbejder
- c) den gyldige udgave af relevante dokumenter er tilgængelig på alle de steder, hvor der udføres handlinger, som er væsentlige for systemets funktion;
- d) forældede dokumenter straks fjernes fra alle udstedelsessteder og brugssteder og i øvrigt er beskyttet mod utilsigtet brug

Dokumenterne skal være let læselige, daterede (med opdateringsdatoer) og let genkendelige. Fremgangsmåder og ansvar skal fastsættes og vedligeholdes med hensyntagen til oprettelse og ændring af dokumenter.

3.3. En beskrevet procedure for skovejerens årlige vurdering af sin skovdrift i forhold til den fastsatte målsætning og politik.

3.4. Et skovkort over de certificerede arealer (gælder kun for ejendomme over 20 ha). Kravene til skovkortet er:

- a) De certificerede arealer skal fremgå (inkl. ubevoksede naturarealer, som udgør en integreret del af skoven).
- b) Det skal udføres i målestok 1:4.000 – 1:10.000
- c) Det skal give et rimeligt overblik over skovens inddeling i bevoksninger samt veje og større stier.

3.5. Dokumenterede driftsregistreringer lokaliseret til afdeling/litra:

- a) Kulturregistreringer omfattende
 - a. Arealstørrelse
 - b. Årstal
 - c. Kulturmetode – herunder evt. jordbehandling.
 - d. Træart/proveniens
 - e. Tidligere træart
- b) Årligt lokaliseret forbrug af sprøjtemidler på bevoksningsniveau

- c) Årligt lokaliseret gødningsforbrug på bevoksningsniveau
- d) Uddannelses- og informationsplaner for ansatte og entreprenører

3.6. Dokumenterede registreringer af:

- a) Tinglyste fredninger, Naturbeskyttelseslovens § 3 områder som er registrerede hos myndighederne og skovlovens § 28 områder.
- b) Fortidsminder og kulturspor, som er registreret hos myndighederne.
- c) Naturværdier. Blandt andet områder med en stor biodiversitet eller med sjældne dyr/planter. (Kan f.eks. være en 'nøglebiotopregistrering', en 'naturværdibedømmelse' eller ejerens egen registrering af ejendommens vigtigste naturværdier)
- d) Skovens adgangsforhold (veje og større stier) samt særlige anlæg for friluftslivet (Kan f.eks. være bålsteder, primitive overnatningspladser, skovlegepladser, udsigtspunkter, P-pladser m.v.)

3.7. En bevoksningsliste. For hvert delareal/litra skal som minimum angives oplysninger om:

- a) Arealstørrelse
- b) Hovedtræart(er)
- c) Væsentlige indblandingsart(er)
- d) Alder eller etableringsår
- e) Anvendelse af arealer, som er uden bevoksning

3.8. Registrering af indkomne bemærkninger til skoven eller skovdriften fra eksterne parter

4. Skovejere som vælger kun at certificere en del af sin skov skal kunne dokumentere sporbarhed for de produkter som sælges som PEFC certificerede. Som minimum skal følgende kunne dokumenteres:

- 4.1. Skovejeren skal sikre at det certificerede råmateriale er adskilt eller tydeligt identificerbart på alle trin i produktions- eller handelsprocessen
- 4.2. Skovejeren skal ved salg eller overførelse af certificeret materiale til en anden enhed forsyne kunden med dokumentation der verificere overensstemmelse med sporbarhedskravene
- 4.3. Skovejeren skal sikre at dokumentation for de leverede certificerede produkter mindst indeholder oplysninger om:
 - a) identifikation af den del af skovejendommen som er certificeret
 - b) angivelse af træart/træarter
 - c) leveret mængde
 - d) eventuelt yderligere identifikation af træet
 - e) leveringsdato / leveringsperiode
- 4.4. Skovejeren skal udpege den person, der uden hensyn til andre ansvarsområder, skal have det overordnede ansvar og beføjelser over for sporbarheden.
- 4.5. Skovejeren skal føre en registrering af alle solgte skovbaserede produkter og deres påståede oprindelse for at tilvejebringe bevis for overensstemmelse med kravene og den effektive funktion af sporbarhedsverifikationen. Organisationen skal gemme fortegningerne i mindst 5 år.

Bilag 1 - Relevant dansk lovgivning

Linkene henviser til Retsinformation www.retsinformation.dk

[Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål](#) - Slambekendtgørelsen
[Bekendtgørelse om handel med forstligt formeringsmateriale](#)
[Ferieloven](#)
[Lov om arbejdsmiljø](#) – Arbejdsmiljøloven
[Lov om arbejdsret](#) - Arbejdsretsloven
[Lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer](#)
[Lov om jagt og vildtforvaltning](#) – Jagt- og vildtforvaltningsloven
[Lov om journal over brug af plantebeskyttelsesmidler og eftersyn af udstyr til udbringning af plantebeskyttelsesmidler i jordbruget](#)
[Lov om kemiske stoffer og produkter](#) - Kemikalieloven
[Lov om miljø og genteknologi](#) – Miljø- og genteknologiloven
[Lov om miljøbeskyttelse](#) – Miljøbeskyttelsesloven
[Lov om miljømål](#) - Miljømålsloven
[Lov om miljøvurdering af planer og programmer](#)
[Lov om naturbeskyttelse](#) - Naturbeskyttelsesloven
[Lov om okker](#) - Okkerloven
[Lov om planlægning](#) – Planloven
[Lov om Planteskadegørere](#)
[Lov om råstoffer](#) - Råstofloven
[Lov om skove](#) - Skovloven
[Lov om vandløb](#) - Vandløbsloven